

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת:

הצעת חוק המרכז למורשת הדרוזים בישראל, התשס"ז-2007*

- פרק א': מטרת החוק**
1. מטרתו של חוק זה להקים מרכז למורשת הדרוזים בישראל. מטרת החוק
- פרק ב': פרשנות**
2. בחוק זה -
"המרכז" - מרכז למורשת הדרוזים;
"הארכיון" - ארכיון המרכז שהוקם לפי סעיף 29;
"הגנו", "הגנזך", "חומר ארכיוני", "מוסד ממוסדות המדינה" - כהגדרתם בחוק הארכיונים;
"המכון" - המכון לחקר מורשת הדרוזים שהוקם לפי סעיף 22;
"המוזיאון" - המוזיאון שהוקם לפי סעיף 32;
"חוק הארכיונים" - חוק הארכיונים, התשס"ז-1955;
"המועצה להשכלה גבוהה", "מוסד מוכר" - כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;
"השר" - שר המדע, התרבות והספורט.
- פרק ג': המוסדות**
3. יוקם מרכז למורשת הדרוזים; המרכז יכלול את המכון, הארכיון והמוזיאון. הקמת המרכז
- סימן א': המרכז**
4. (א) המרכז יהיה תאגיד.
(ב) המרכז יהיה גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].³

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת החוק קובעת את מבנה המרכז, שהוא תאגיד, ומוסדותיו, את מספר החברים במועצה ובוועד המנהל שלו, את תפקידיהם והוראות הנוגעות לכהונתם, את אופן מינוי המנהל הכללי של המרכז ואת תפקידי, וכן הוראות בדבר תקציב המרכז ומימונו והעסקת עובדים בו.

להערכת משרד האוצר, עלותה התקציבית של הצעת החוק היא 30 מיליון שקלים חדשים להקמת המרכז, וכ-2 מיליון שקלים חדשים לשנה לצורך הפעלתו. הערכת חבר הכנסת המציע, לענין העלות לצורך הפעלת המרכז, היא 3 מיליון שקלים חדשים לשנה. עם זאת, כיוון שהממשלה מסכימה לכך, לא מדובר בהצעת חוק תקציבית כהגדרתה בסעיף 3 לחוק-יסוד: משק המדינה.

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להקים בישראל מרכז למורשת הדרוזים. המרכז יכלול מכון מחקר, ארכיון ומוזיאון, ומטרתו לרכז פעילות מחקרית, חינוכית ותרבותית הקשורה להיסטוריה, למורשת ולתרבות הדרוזית. בכך, יהווה המרכז גם מקור משיכה לתיירות פנים ולתיירות חוץ.

הדרוזים קשרו את גורלם בברית דמים עם מדינת ישראל. הצעת חוק זו באה לתת ביטוי לחשיבות שרואה מדינת ישראל בהקמתו של מוסד מרכזי שיאגד תחתיו את אוצרות המורשת הדרוזית ויחשוף את הציבור בישראל למורשת זו.

* הצעת חוק מס' 1611/17/פ הועברה לוועדה ביום כ' בטבת התשס"ז (10 בינואר 2007).

¹ ס"ח התשס"ז, עמ' 14.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

- המועצה 5. (א) למרכז תהיה מועצה בת עשרים ואחד חברים, שימנה השר, ואלה חבריה:
- (1) שני נציגים לפי המלצת ראש הממשלה, מבין עובדי משרדו;
 - (2) שני נציגים מבין עובדי משרד המדע, התרבות והספורט;
 - (3) נציג לפי המלצת שר החינוך, מבין עובדי משרדו;
 - (4) נציג לפי המלצת שר התיירות, מבין עובדי משרדו;
 - (5) הגנו, או עובד הגנוך לפי המלצתו;
 - (6) חמישה אנשי אקדמיה בעלי מומחיות בתחומים הנוגעים לפעילות המרכז, בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה;
 - (7) ראש הרשות המקומית שהמרכז פועל בתחומה;
 - (8) נציג מרכז השלטון המקומי מבין ראשי רשויות מקומיות שמרבית אוכלוסייתן דרוזית, למעט הרשות המקומית האמורה בפסקה (7);
 - (9) שבעה נציגי ציבור.
- (ב) שני שלישים לפחות מחברי המועצה יהיו מקרב האוכלוסייה הדרוזית.
- יושב ראש המועצה 6. המועצה תמנה מבין חבריה, באישור השר, את היושב ראש ואת ממלא מקומו.
- תפקידי המועצה 7. תפקידי המועצה -
- (1) לקבוע את מדיניותו הכללית של המרכז;
 - (2) לקבל דוחות על פעילות המרכז מהוועד המנהל;
 - (3) לאשר את תקציב המרכז ואת תכנית העבודה השנתית שלו.
- סדרי עבודת המועצה 8. (א) המועצה תתכנס לפחות פעם אחת בשנה.
(ב) יושב ראש המועצה ינהל את ישיבותיה; הוא יזמן את ישיבות המועצה ויקבע את מועדן, מקומן וסדר יומן.
(ג) המועצה תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בתקנות.
- הוועד המנהל 9. (א) השר ימנה מבין חברי המועצה ועד מנהל של תשעה חברים, שהם:
- (1) נציג ראש הממשלה מבין אלה שמונו לפי סעיף 5(1);
 - (2) נציג השר מבין אלה שמונו לפי סעיף 5(2);
 - (3) נציג שר התיירות שמונה לפי סעיף 5(4);
 - (4) הגנו או עובד הגנוך שמונה לפי סעיף 5(5);
 - (5) שני אנשי אקדמיה מבין אלה שמונו לפי סעיף 5(6);
 - (6) ראש הרשות המקומית שמונה לפי סעיף 5(7);
 - (7) שני נציגי ציבור מבין אלה שמונו לפי סעיף 5(9).
- (ב) הוועד המנהל ימנה מבין חבריו, באישור השר, את היושב ראש ואת ממלא מקומו.
- תפקידי הוועד המנהל 10. תפקידי הוועד המנהל -
- (1) להתוות את קווי הפעולה של המרכז בהתאם למדיניות הכללית שקבעה המועצה;
 - (2) לאשר את תקציב המרכז שהוכן על ידי המנהל הכללי ולהביאו לאישור המועצה;
 - (3) לפקח על ביצוע קווי הפעולה של המרכז ועל תכניותיו;
 - (4) לדון בדוחות שהמבקר הפנימי של המרכז יגיש לו ולקבוע מסקנות.

11. פיזור המועצה (א) ראה השר כי המועצה או הוועד המנהל אינם ממלאים את תפקידם באופן נאות, יודיע למועצה בהודעה בכתב שישלח ליושב ראש המועצה, כי אם תוך מועד שיקבע לא ימלאו המועצה או הוועד המנהל, לפי הענין, את המוטל עליהם בהתאם להוראות חוק זה, כפי שפירט השר בדרישתו, יפור את המועצה.
- (ב) לא מילאו המועצה או הוועד המנהל, לפי הענין, את שהוטל עליהם כאמור בסעיף קטן (א), תוך המועד שקבע השר בהודעתו, רשאי השר להורות על פיזור המועצה.
12. כינון מועצה חדשה החליט השר לפזר את המועצה כאמור בסעיף 11, תמונה מועצה חדשה, בדרך הקבועה בסעיף 5, בתוך שישים ימים מיום הפיזור.
13. גמול והחזר הוצאות (א) חבר הוועד המנהל שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב או נציג של גוף שאותו הוא מייצג בוועד המנהל, זכאי לקבל מאת המרכז גמול בעבור השתתפות בשיבת הוועד המנהל לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל, ממקור אחר, תמורה בעבור ההשתתפות.
- (ב) חבר הוועד המנהל שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לקבל מהמרכז החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בשיבות הוועד המנהל לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.
- (ג) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע כללים ותנאים שלפיהם ישלם המרכז גמול או החזר הוצאות לחבר הוועד המנהל בהתאם להוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ואת שיעוריהם.
- (ד) בסעיף זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב" - כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.
14. תקופת כהונה חבר המועצה יתמנה לתקופה של שלוש שנים, ואפשר לשוב ולמנותו מחדש לתקופה אחת נוספת וכן למנותו שוב לאחר הפסקה של שלוש שנים רצופות לפחות.
15. פקיעת כהונה והשעיה מכהונה (א) חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
- (2) הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר המועצה;
- (3) חדל להיות עובד המשרד הממשלתי או הגוף שאותו הוא מייצג במועצה.
- (ב) הוגש כתב אישום נגד חבר המועצה בשל עבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר המועצה, רשאי השר להשעותו מכהונתו עד לסיום ההליך בענינו, ולמנות לו ממלא מקום למשך תקופת ההשעיה, לפי הוראות סעיף 5.
16. העברה מכהונה השר רשאי, לאחר שנועץ ביושב ראש המועצה או ביושב ראש הוועד המנהל, לפי הענין, להעביר חבר המועצה או חבר הוועד המנהל מכהונתם לפני תום תקופת כהונתם אם נבצר מהם, דרך קבע, למלא את תפקידם.
17. תוקף פעולות קיומם של המועצה או של הוועד המנהל, סמכויותיהם ותוקף החלטותיהם לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר מחבריהם או מחמת ליקוי במינויים או בהמשך כהונתם.
18. מנהל כללי למרכז (א) המועצה, באישור השר, תמנה מנהל כללי למרכז (בחוק זה - המנהל הכללי).
- (ב) המנהל הכללי ימונה לתקופה של חמש שנים, ואפשר לשוב ולמנותו מחדש, באישור השר, לתקופות כהונה נוספות כאמור.
19. תפקידי המנהל הכללי תפקידי המנהל הכללי -
- (1) ניהול המרכז - המכון, הארכיון והמוזיאון;

- (2) יישום החלטות הוועד המנהל והמועצה;
- (3) הכנת תכנית העבודה השנתית והתקציב השנתי והבאתם לאישורם של הוועד המנהל והמועצה;
- (4) דיווח לוועד המנהל על פעילויות המרכז - המכון, הארכיון והמוזיאון.
20. תנאי העסקתו של המנהל הכללי ופקיעת כהונתו
- (א) הוועד המנהל, באישור השר ושר האוצר, יקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המנהל הכללי.
- (ב) המנהל הכללי יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר וליושב ראש המועצה;
- (2) המועצה החליטה על הפסקת כהונתו ברוב של שני שלישים לפחות מכלל חבריה;
- (3) הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כמנהל הכללי.
- (ג) הוגש כתב אישום נגד המנהל הכללי בשל עבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כמנהל הכללי, רשאי השר להשעותו מכהונתו עד לסיום ההליך בענינו, ולמנות לו ממלא מקום למשך תקופת ההשעיה, לפי הוראות סעיף 18(א).
21. מבקר פנימי
- למרכז ימונה מבקר פנימי אשר יפעל בהתאם להוראות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992⁴; המבקר הפנימי יגיש לוועד המנהל דוח על ממצאיו.
- סימן ב': המכון**
22. הקמת המכון
- המרכז יקים מכון למחקר; המכון יפעל להעמקת הידע ולהעשרתו בכל הקשור למורשת, להיסטוריה ולתרבות הדרוזית.
23. פעילות המכון
- המכון יקים פעילויות אקדמיות וחינוכיות לקידום מטרות חוק זה, לרבות קבוצות מחקר, סמינרי מחקר, הרצאות פומביות וכנסים בהשתתפות חוקרים.
24. ספרייה
- המכון יקים ויפעיל ספרייה מחקר ועיון שתתמחה בתחומים האמורים בסעיף 22.
25. פרסומים
- המכון יפרסם מחקרים בתחומי פעילותו.
26. הוועדה המדעית
- (א) הוועד המנהל, בהתייעצות עם המנהל הכללי, ימנה ועדה מדעית שתורכב משבעה חברים, שהם בעלי מעמד בתחומי המחקר וההוראה במוסדות מוכרים בארץ, ומשני נציגים של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים; לענין חברי הוועדה המדעית שהם בעלי מעמד במוסדות מוכרים בארץ כאמור - יהיה המינוי גם בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה.
- (ב) הוועדה המדעית תמנה מבין חבריה את יושב ראש הוועדה ואת ממלא מקומו.
- (ג) יושב ראש הוועדה ינהל את ישיבות הוועדה; הוא יזמן את ישיבותיה ויקבע את מועדן, מקומן וסדר יומן.
27. תפקידי הוועדה המדעית
- (א) הוועדה המדעית תאשר תכניות פעולה והצעות שיוגשו לה על ידי המנהל הכללי, לרבות הצעות להעסקת חוקרים ולביצוע מחקרים.
- (ב) הוועדה המדעית תייעץ למנהל הכללי בכל ענין הנוגע לפעילותו האקדמית של המכון.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

28. הפסקת כהונה הוראות סעיפים 15 ו-16 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על חברי הוועדה המדעית.
- סימן ג': הארכיון**
29. הקמת הארכיון המרכז יקים ארכיון; הארכיון יהיה חלק מארכיון המדינה והוראות חוק הארכיונים יחולו עליו.
30. הטיפול בחומר הארכיוני (א) הטיפול בחומר ארכיוני הנוגע ישירות למורשת הדרונית שהועבר לארכיון כאמור בסעיף קטן (ב) או שנאסף על ידי המרכז, יהיה נתון לארכיון.
(ב) השר, לאחר התייעצות עם הגנו ועם המנהל הכללי, יקבע בתקנות את סוגי החומר הארכיוני הנמצא בארכיון המדינה או במוסד ממוסדותיה, אשר יועבר לארכיון.
(ג) חומר ארכיוני כאמור בסעיף קטן (ב) יועבר לארכיון, כמקור או בהעתק, באופן שורה הגנו.
31. ממונה על הארכיון הממונה על הארכיון יתמנה בידי המנהל הכללי, באישור הגנו, ויקבל את ההוראות וההנחיות בתחום המקצועי מהגנו.
- סימן ד': המוזיאון**
32. הקמת המוזיאון ופעילותו (א) במרכז יוקם מוזיאון להחזקת אוסף מוצגים בנושא המורשת הדרונית ולהצגה קבועה של האוסף או חלק ממנו.
(ב) המוזיאון יהיה פתוח לציבור, יעודד ביקורים מהארץ ומהעולם ויתקיימו בו פעולות חינוך והסברה הקשורות למורשת הדרונית.
33. הוועדה החינוכית (א) הוועד המנהל, בהתייעצות עם המנהל הכללי, ימנה ועדה חינוכית בת שבעה חברים שתורכב מאנשי חינוך, אנשים בעלי מומחיות בתחומים הנוגעים לפעילות המרכז, נציג הרשות המקומית שבתחומה פועל המרכז ונציגי ציבור אחרים.
(ב) הוועדה החינוכית תמנה מבין חבריה את יושב ראש הוועדה ואת ממלא מקומו.
(ג) יושב ראש הוועדה ינהל את ישיבות הוועדה; הוא יזמן את ישיבותיה ויקבע את מועדן, מקומן וסדר יומן.
(ד) הוועדה החינוכית תייעץ למנהל הכללי לגבי פעילויות שיתקיימו במוזיאון, לרבות סגן ותוכן.
- פרק ד': הוראות כלליות**
34. ניגוד ענינים (א) חבר המועצה, חבר הוועד המנהל, חבר ועדה או עובד המרכז (בסעיף זה - חבר) יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד ענינים בין תפקידו לבין ענין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא העלול לגרום לו להימצא במצב כאמור גם מחוץ לישיבות.
(ב) התברר לחבר כי נושא הנדון בישיבה או המטופל על ידיו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד ענינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה, ליושב ראש הוועדה או לראש המרכז, לפי הענין.
(ג) לענין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה.
(ד) בסעיף זה -
"ענין אישי" - לרבות ענין אישי של קרובו או ענין של גוף שחבר או קרובו מנהלים או עובדים אחראים בו, או ענין של גוף שיש לכל אחד מהם חלק בהון המניות שלו, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה;

			”קרוב” – בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר.
מקרקעין	35.	המדינה תעמיד לרשות המרכז מקרקעין כנדרש לצורך פעילותו, כפי שתקבע הממשלה או שר התסמיך לכך.	
מימון פעילות	36.	הקמת המרכז תמומן מתקציב המדינה כפי שיידרש להשלמת הקמתו; פעילות המרכז תמומן, בכפוף להוראות סעיף 37, מתקציב המדינה כפי שדרוש להוצאות קיומו, החזקתו, פיתוחו וניהול מכלול פעילויותיו ומתרומות ומהכנסות שיהיו למרכז.	
תקציב	37.	(א) המועצה תאשר הצעת תקציב שנתי ותגישה לשר האוצר לשם אישורו; התקציב טעון אישור שר האוצר. (ב) שנת תקציב המרכז תהיה כשנה של תקציב המדינה.	
עובדים	38.	תנאי עבודתם של עובדי המרכז יהיו כשל עובדי המדינה בתפקידים מקבילים, בתיאומים שיקבע השר, בהתייעצות עם המועצה ובאישור שר האוצר.	
איסור העברת נכסים	39.	(א) המרכז לא יהא רשאי למכור או להעביר בדרך אחרת נכס שבבעלותו, למעט נכסים שפרטים לגביהם, לרבות סוגם ושוויים, נקבעו בתקנות, אלא באישור השר. (ב) המרכז לא יהא רשאי למשכן נכס שברשותו או להשכירו לתקופה העולה על עשר שנים, אלא באישור השר; לענין זה, ”להשכירו לתקופה העולה על עשר שנים” – לרבות שכירות המקנה זכות לחדשה, להאריכה או שכירות לתקופה נוספת שבהצטרפותן לתקופות השכירות הקודמות עולות יחד על עשר שנים. (ג) המרכז לא ייטול הלוואה העולה על סכום שקבע השר בתקנות, אלא באישור השר ושר האוצר.	
ביצוע ותקנות	40.	השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות סדרי העבודה של המועצה והוועד המנהל.	

‡

חבר הכנסת מגלי והבה

⁵ ס”ח התשנ”ב, עמ’ 198.